

การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในรายการวิทยุเพื่อแก้ไขปัญหาการจราจร
ในกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษา สถานีวิทยุ จส.เอฟ.เอ็ม. 100 เมกะเฮิร์ต

ร.ต.ท.หญิง ฉิลารรณ วารานิชสกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาบริหารการปกครอง
ภาควิชาสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-583-192-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018996 117864505

THE PARTICIPANT COMMUNICATION IN RADIO PROGRAMS
FOR TRAFFIC SOLUTION IN BANGKOK METROPOLIS : A CASE STUDY OF
THE ARMY BROADCASTING STATION JS.100 MHZ.

POL. CAPT. NILAWAN WARANICHSAKUL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-583-192-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในรายการวิทยุเพื่อแก้ไข

ปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษา

สถานีวิทยุ จส. เอฟ. เอ็ม. 100 เมกะเฮิร์ต

โดย

ร้อยตำรวจโท หญิง ฉัตรวรรณ วรานิชสกุล

ภาควิชา

การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับ
นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรไภย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ)

ฉัตรวรรณ วราณิษฐกุล, ร.ต.ถ.หญิง : การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในรายการวิทยุเพื่อแก้ไข
ปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษา สถานีวิทยุ จส.เอฟ.เอ็ม. 100 เมกะเฮิร์ต
(THE PARTICIPANT COMMUNICATION IN RADIO PROGRAMS FOR TRAFFIC
SOLUTION IN BANGKOK METROPOLIS : A CASE STUDY OF THE ARMY BROADCASTING
STATION JS.100 MHZ.) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ขวัญ เรือน กิติวัฒน์, 78 หน้า, ISBN 974-
583-192-1

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม เพื่อการแก้ไขปัญหาการจราจร
ของรายการ จส.100 โดยประยุกต์แนวความคิดการสื่อสารเชิงรู้เข้าและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้รายงานข่าว
และแหล่งข่าว รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับผู้เฝ้าประตูดสาร มาใช้ศึกษาถึงลักษณะโครงสร้างและการดำเนิน
บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการสื่อสาร ตลอดจนแนวความคิดการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชน เพื่อวิเคราะห์ถึงลักษณะ
ผลสืบเนื่อง

ผลของการวิจัยพบว่า กระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของรายการ จส.100 เกิดจากองค์กร
ผู้ร่วมผลิต 3 ฝ่าย คือ เจ้าหน้าที่บริษัท แอปพลิเคชันบรอดเรซิ่น จำกัด, เจ้าหน้าที่ดำรงวจนุญความคุมการจราจร
(บก.02); และประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนน ซึ่งต่างฝ่ายต่างผลัดเปลี่ยนบทบาทในฐานะเป็นผู้รายงานข่าว
แหล่งข่าวและผู้รับสาร สลับสับเปลี่ยนกันไป จนกระทั่งเกิดความเข้าใจและสนองวัตถุประสงค์ร่วมกัน

สำหรับผลสืบเนื่องของรายการ จส.100 เป็นผลดีต่อสังคมกรุงเทพฯ โดยรวม ในด้านของ
การยอมรับ และเตรียมใจกับสภาพการจราจรที่ต้องเผชิญร่วมกัน เป็นการผ่อนคลายความเครียด นอกจากนี้
นี่ยังเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ใช้รายการ เป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเสนอแนะแนวทางที่คาดว่า
สังคมควรจะปฏิบัติร่วมกัน

ภาควิชา ..... การสื่อสารมวลชน .....
สาขาวิชา ..... การสื่อสารมวลชน .....
ปีการศึกษา ..... 2536 .....

ลายมือชื่อนิติกร ..... ร.ต.ถ.หญิง .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

##C350443 : MAJOR MASS COMMUNICATION
KEY WORD: PARTICIPANT COMMUNICATION/JS100 PROGRAM

NILAWAN WARANICHSAKUL, POL.CAPT. : THE PARTICIPANT COMMUNICATION IN
RADIO PROGRAMS FOR TRAFFIC SOLUTION IN BANGKOK METROPOLIS : A CASE
STUDY OF THE ARMY BROADCASTING STATION JS.100 MHZ. THESIS ADVISOR :
ASST. PROF. KWANRUEN KITIWAT, 78 pp. ISBN 974-583-192-1

This research examines the participant communication process to solve traffic problems of the JS100 program. The study uses the Convergence Model of Communication together with the reporters and sources model and the gatekeeper model in its analysis of the structure and the management of the involved organization. It also uses the media role concept to analyze the consequences.

Results indicate that the participant communication process of the JS 100 program is initiated by the three parties involved in the production the staff of the Pacific corporation Co., Limited, policemen from the traffic control center and the people who use automobiles. Each of the three parties take-turn in taking the roles of reporters, sources and audience until all of them understand and are able to serve each-other's needs.

Results also indicate that the JS100 program does benefit the people in Bangkok in several ways. Listening to the program enable the people prepare themselves to accept and face the traffic problems. In addition, the program provides a means for relaxation. Finally, the program provides an opportunity for the people to exchange their ideas as well as suggesting the guidelines for the society to deal with the problems.

ภาควิชา..... การสื่อสารมวลชน

สาขาวิชา..... การสื่อสารมวลชน

ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิสิต..... Nilawan Waranichsakul

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... Kwanruen Kitawat

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วย ความกรุณาเป็นอย่าง ยิ่งของ
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ , รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี
และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์ ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาตรวจ
และปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์นี้ จนสมบูรณ์ครบถ้วน

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์
ดร.ศิริชัย ศิริกายะ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์ ผู้ที่เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษา ที่คอยท้วงติง ให้คำแนะนำตลอดจนกำลังใจ ถ้าไม่มีท่านแล้ว
ผู้วิจัยคงจะทำการวิจัยไม่สมบูรณ์เป็นรูปเล่มได้ จนสำเร็จรับปริญญาบัตรนี้ ซึ่ง
ผู้วิจัยขอจดจำและระลึกถึงในพระคุณของท่านอาจารย์ตลอดไป

ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และ
ร่วมมือพร้อมทั้ง ได้กรุณาให้ข้อมูลหลักที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย เป็นอย่างมาก

และที่ลืมไม่ได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาที่ให้กำลังใจและ
กำลังใจทรัพย์ เกื้อหนุนให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี รวมทั้งเจ้าหน้าที่
บรรณารักษ์ทุกท่านที่ให้ความกรุณาในการค้นหาข้อมูลตลอดการศึกษา

ร.ต.อ.หญิง นิลวรรณ วราภิษสกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญรูป	ช
สารบัญแผนภาพ	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและ เหตุผลในการศึกษา	1
ปัญหานาวิจัย	4
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	4
ข้อสันนิษฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
แบบจำลองการสื่อสารเชิงลู่เข้า	7
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้รายงานข่าวและแหล่งข่าว	10
แนวความคิดเกี่ยวกับผู้เฝ้าประตู	12
แนวคิดเกี่ยวกับผลสืบเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ทางสังคม ของการสื่อสารมวลชน	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
3	ระเบียบวิธีวิจัย	23
	แหล่งข้อมูล	23
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
	วิธีตรวจสอบข้อมูล	31
	การวิเคราะห์ข้อมูล	32
	การนำเสนอข้อมูล	33
4	โครงสร้างและการดำเนินรายการขององค์กรผู้ผลิตรายการ จส.100	
	โครงสร้างขององค์กรผู้ผลิตรายการ จส.100	35
	ลักษณะการดำเนินรายการ จส.100	50
5	ลักษณะรูปแบบ และ เนื้อหาสาระของรายการ จส.100	
	การนำเสนอรายการในแต่ละช่วงเวลา	53
	ประเภทเนื้อหาสาระ	54
6	ผลสืบเนื่องของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมรายการ จส.100	63
7	สรุปและข้อเสนอแนะ	69
	บรรณานุกรม	75
	ประวัติผู้เขียน	78

สารบัญรูป

หน้า

รูปที่ 1 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารเชิงลู่เข้า

9

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1 โครงสร้าง บริษัท แบชฟิคคอร์ปอเรชั่น จำกัด 36